

SPPOH

**SAMENWERKINGSVERBAND
PASSEND PRIMAIR ONDERWIJS
HAAGLANDEN**

Een kijkje in de keuken van onderwijs en KDC

Samen bouwen aan meer kennis over welke kinderen waar op de beste plek zitten

Programma

11.00 – 11.05 uur: Welkom

11.05 – 12.00 uur: ‘Een kijkje in de verschillende doelgroepen’

12.00 – 12.15 uur: Pauze

12.15 – 13.00 uur: ‘Schuif aan bij een gesprekstafel’

13.00 – 13.10 uur: Centrale afsluiting door SPPOH

13.10 – 14.00 uur: Lunch

SPPOH

SAMENWERKINGSVERBAND
PASSEND PRIMAIR ONDERWIJS
HAAGLANDEN

Een kijkje in de verschillende doelgroepen

SPPOH

**SAMENWERKINGSVERBAND
PASSEND PRIMAIR ONDERWIJS
HAAGLANDEN**

Speciaal Basis Onderwijs (SBO)

Stellingen: Wat weet u al ?

Kinderen met een IQ lager dan 65 zitten niet op het SBO!

Als er geen plek is op cluster 4, dan is het SBO de meest passende plek!

Kinderen met een lagere intelligentie en bijkomende problematiek (dyslexie, ADHD, ASS) zijn welkom op het SBO!

Wanneer naar het SBO:

De leerling heeft specifieke ondersteuningsbehoeften die de basisondersteuning overstijgen (de school is handelingsverlegen ook met extra ondersteuning):

- Leren en ontwikkelen
- Executieve functies
- Communicatie
- Fysieke situatie
- Medische situatie
- Welbevinden (ondanks extra ondersteuning)
- Combinatie van bovenstaand.

Zo kan een leerling met een gemiddeld intelligentieprofiel daarnaast vele ondersteuningsbehoeften hebben waardoor het leren niet op gang komt.

De 'SBO- leerling' bestaat niet

- Over het algemeen:
- IQ tussen 70 en 90
- lagere verwerkingsnelheid en werkgeheugen
- bijkomende problematiek: ADHD, dyslexie, ASS, sociaal emotionele problematiek zoals faalangst, licht trauma

VOORBEELD LEERLING

	Leerling 1	Leerling 2	Leerling 3	Leerling 4
Leeftijd	11	8	13	8
IQ	98	74	102	86
Diagnose	ADHD Faalangst	ADHD	Dyslexie	ASS
Uitstroom	VMBO B/K	PRO	VMBO TL/HAVO	VMBO B

Onderwijs-en ondersteuningsbehoeften

- Het is een leerling met duidelijke extra ondersteuningsbehoeften op leergebied, vaak gepaard gaand met extra ondersteuningsbehoeften op sociaal emotioneel gebied
- Psychologische basisbehoeften (universeel): Autonomie, Competentie en relatie/ Verbondenheid (kleine groep)
- De leerling heeft behoefte aan snel contact met en gezien worden door de leerkracht (bereikbaar beschikbaar zijn leerkracht)
- Effectieve en directe feedback
- De leerling heeft de behoefte dat niet alleen gezien wordt wat hij niet kan, maar vooral een schoolomgeving waarbinnen talenten zichtbaar worden en ingezet worden (succeservaringen)
- De leerling heeft behoefte aan werk op niveau door een goed afgestemd aanbod (uitgaande van onderwijs- en ondersteuningsbehoeften)

Aanbod

- Leerproblematiek voorliggend
 - Onderwijs op maat passend bij de kerndoelen van het regulier onderwijs.
- Leerlijnen passend bij het Ontwikkelingsprofiel
 - Stellen van hoge eisen/verwachtingen
- Sociaal emotioneel leren
 - Aandacht voor gedrag
 - Aandacht voor het 'leren leren'- de executieve functies
- Brede Talentontwikkeling
 - Bijvoorbeeld door workshops
- Therapie / Training
 - Vaak in huis: logopedie, fysiotherapie, sova trainingen
- Groepsgrootte max 16 ll'n

Extra aanbod op het SBO

- De Ontdekkers

Observatie groep voor leerlingen waarbij de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften onduidelijk zijn en in kaart gebracht moeten worden.

- De C+ groep

“Dubbel-bijzondere (...) leerlingen hebben enerzijds (kenmerken van) zeer hoge intellectuele capaciteiten en anderzijds (kenmerken van) leer- of ontwikkelingsproblemen; *dit wordt zichtbaar in een ontwikkelingsprofiel met intra-individuele discrepanties tussen sterktes en (relatieve) zwaktes, die speciale psycho-educatieve behoeften met zich mee kunnen brengen; deze profielen verschillen sterk tussen individuen*” (Burger-Veltmeijer et al., 2018).

Doelgroep:

6 Profielen hoogbegaafde kinderen

Betts en Neihart, 2010

"...SCHOLE!!!"
...DIE KRIJG MIJN
IN 'T KWADRAAT... WAT LEER
JE DAAR NOU HELEMAAL?...
DAT IS DOCH NIET 'T
Echte leven!"

De risicoleerling

...DOE MIJ TOCH MAAR
GEEN PRASTAKEA...
VEEL TE MOEILYK...

De onderduikende leerling

De dubbel
bijzondere leerling

HOEZO "WE HEBBEN
DIT TOCH AFGEESTROKEN?"
IK HEB HELEMAAL MIJN
MÉT O AFGESPROKEN...

De aangepaste
succesvolle leerling

De uitdagende
creatieve leerling

De zelfsturende
autonome leerling

Ans Ramaut

06 34945873

uniQue-Talentbegeleiding

Onderverdeling in:

- Presteerders en Onderpresteerders
- te aangepast –
- sociaal – onaangepast

Profielen van Betts en Neihart (2010)

Kunnen en aankunnen

Voorbereiden op het VO is extra belangrijk:

- Uitstroomprofiel
 - VMBO K/TL : ongeveer 6 %
 - Basis : ongeveer 50=60 %
 - Pro: ongeveer 35-45 %
- Informatie avonden voor ouders
- Aandacht sociaal emotioneel ontwikkeling
- Scholen bezoeken
- "VO weekje" op school

Adviezen voor scholen in de omgeving:

- Kom eens kijken op een SBO!
- Zorg voor een goed duidelijk OPP: onderwijs- en ondersteuningsbehoefte.
- Neem contact op bij vragen en schakel op tijd iemand in als je er zelf niet uitkomt.
Samen weten we meer dan alleen.
- Warme overdracht bij een overstap is gewenst.

SPPOH

SAMENWERKINGSVERBAND
PASSEND PRIMAIR ONDERWIJS
HAAGLANDEN

KDC

ipse de bruggen

Behandelcoördinatoren
Dominique van Weezel
Judith van der Burg - Hilster
Elfri Stoop

Wat doet Ipse?

Zorg voor mensen met een verstandelijke beperking.

- Volwassenen zorg
- Wonen voor kinderen
- Gezinsbehandeling en diverse andere behandelingen
- KDC (0-18 jaar)
- Dagbesteding
- Naschoolse behandeling
- Begeleiding in zorg-onderwijs klassen
- **Vroegbehandeling**

Locaties Vroegbehandeling

Vroegbehandeling

- Voorbereiding op speciaal (basis)onderwijs
- 2 begeleiders
- 8 kinderen per dag in de groep
- Multidisciplinair team:
 - Begeleiders
 - Logopedist
 - Ergotherapeut
 - Spelagoog
 - Gedragsdeskundige

Doelgroep

- Schoolperspectief
- 2 tot 5/6 jaar.
- Achterstand in hun ontwikkeling:
 - Communicatie
 - Cognitie
 - Sociaal-emotioneel
 - Motorisch
 - Zelfredzaamheid
- Onvoldoende schoolse voorwaarden.

Djaydon (pseudoniem)

Nu 5 jaar.

Achterstand in algemene ontwikkeling

Leert niet zo snel.

Sociaal vrolijk mannetje.

Nu naar een van onze meest schoolse groepen.

Hopelijk na de zomer naar het SBO of ZML. Zal er plek zijn?

Amar (pseudoniem)

5 jaar oud, een half jaar geleden gestart.
Kan leren, heeft een IQ op moeilijk lerend niveau.

Is geïnteresseerd in nieuwe leerstof.

Kent alle diernamen in het Engels.

Door autisme moeite om met emoties om te gaan.

Kan weinig praten, lukt vaak niet om zich goed te uiten.

Mist nog de sociale vaardigheden om naar school te kunnen.

Een KDC is onder zijn lerend niveau.

Waar kan hij straks heen?

Emir (pseudoniem)

Gestart met 2 jaar. Praatte niet en thuis heel druk. Ontwikkeling liep vast.

Leerde al snel rustig aan tafel zitten en spelen.

Begon te praten.

Maakte werkjes op zijn niveau.

Nu een sociale kleuter. Bewust van groepsregels en doet prima mee thuis en in groep. Problemen fors minder.

Net met ruim 5 jaar gestart op het SBO.

Berat (pseudoniem)

8 jaar oud, autisme en ZML niveau.

Kan prachtig kleien.

Praat thuis veel en bij ons met woordjes

Heeft structuur en duidelijkheid nodig.

Kan leren lezen en rekenen op ZML niveau

Door autisme veel aansporing nodig bij overgangen.

Kan heel boos worden als iets niet op tijd is. Hij kan klokkijken.

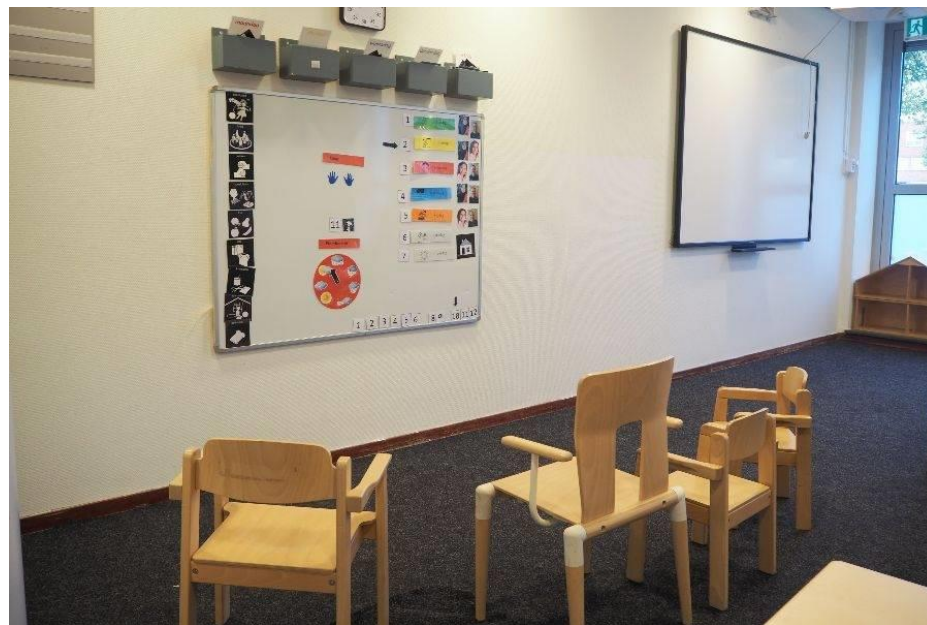
Te oud voor vroegbehandeling, te veel aansporing nodig vindt school. Te goed voor een KDC.....**Wat nu?**

Doel behandeling

Voorbeelden van doelen:

- Verbeteren van...
 - Communicatie (voorwaarden)
 - Taak/werkhouding
 - Luisteren
 - Opvolgen instructie
 - Meegaan in groepsprogramma
 - Werken aan tafel
- Psychologisch onderzoek

Uiteindelijk doel: Uitstroom een vorm van speciaal (basis)onderwijs

Uitstroom van meest naar minst

- Cluster 3
 - Regulier
 - Onderwijs-zorggroep
- SBO
- Cluster 4
- Cluster 2
- Regulier (een enkeling)

Maar ook: KDC

Waar lopen we tegenaan:

- Wachtlijsten Cluster 3 erg lang
 - Vroeg aanmelden
 - Regelmatig 2 sporenbeleid
- Grote groep kinderen kan cognitief veel, maar gedragsmatig niet klaar.
 - Waar naartoe?
 - Samenwerking Cluster 3 en 4 mist
- KDC kinderen met onderwijsbehoeftes.
- Wachtlijst bij het KDC.

m *i* *d* *d* *i* *n*

Casus

- L., 5 jaar
- Z., 9 jaar

Onze doelgroep

- Kinderen met een ontwikkelingsachterstand of verstandelijke beperking (meestal IQ<50)
- Bijkomende problematiek
 - Autisme
 - ADHD
 - Prikkelverwerkingsproblematiek (SI)
 - Moeilijk verstaanbaar gedrag
 - Hechtingsproblemen
 - Trauma
 - Taalontwikkelingsstoornis
 - Eetproblemen
- (Nog) niet schoolbaar: individuele aansturing in de groep nodig

Wie zijn wij?

- KDC Jip en Janneke 1-7 jaar - centrum DH
- KDC Toverspiegel 1-7 jaar - DH
- KDC Paddington 1-7 jaar - DH

- KDC Moskousingel 5-12 jaar – DH Wateringse Veld
- KDC Faukenbergsestraat 5-12 jaar - Voorburg

Werkwijze

- Methodiek FloorPlay staat centraal. In contact komen met het kind is daarin de basis, de verbinding vinden in samen plezier hebben.
 - Continue beeldvorming/diagnostiek
 - Multidisciplinair (Gedragsdeskundigen, SI-therapeut, Fysiotherapie, Logopedist, Ergotherapeut)
 - Groepen van 6-8 kinderen
 - Afwisselend op het individuele kind afgestemd dagprogramma
 - Jeugdwet en WLZ

Doelen

- Werken aan contact, communicatieve voorwaarden, communicatie
- Afstemming op bijzondere prikkelverwerking
- Sociale ontwikkeling, bijv. leren functioneren in een groep en spelontwikkeling
- Zelfredzaamheid
- Motoriek
 - We proberen met alle kinderen toe te werken naar een zo stevig mogelijke (floorplay) boom
 - Kinderen die tijdens kdc-tijd van leerbaar naar schoolbaar gaan stromen door naar een vorm van onderwijs.
 - Uitstroom richting onderwijs is op de 1-7 jaar KDC's hoog, op de 5-12 KDC's lager.

SPPOH

SAMENWERKINGSVERBAND
PASSEND PRIMAIR ONDERWIJS
HAAGLANDEN

Speciaal Onderwijs cluster 2

Koninklijke
Kentalis

Kentalis Onderwijs Zoetermeer SO

Kentalis is er voor...

mensen die een taalontwikkelingsstoornis (TOS) hebben of slechthorend (SH), doof (D), doofblind (DB) zijn, of een communicatief meervoudige beperking (CMB) hebben.

Wij willen dat iedereen kan meedoen. Daarom bieden we onderzoek, onderwijs en zorg op maat, dicht bij huis en op locaties door heel Nederland.

Doelgroepen

Doof /
slechthorend

Doofblind

TOS

CMB

Doof / slechthorend	Doofblind	TOS	CMB
<ul style="list-style-type: none"> • Gehoorstoornis ≥ 80 dB (D) gehoorstoornis 35-80 dB (SH) • Doof- of SH functionerend met CI • IQ ≥ 70 	<ul style="list-style-type: none"> • Gehoorstoornis ≥ 35 dB en een ernstige visuele beperking • Syndroom of ernstige SI problemen waardoor sprake is van doofblind functioneren • Aanwezigheid mogelijkheden tot communiceren 	<ul style="list-style-type: none"> • TOS diagnose (geen AO, gehoorproblemen of NT 2) • Jonge kinderen: vermoeden TOS • IQ > 70 	<ul style="list-style-type: none"> • Gehoorstoornis ≥ 70 dB (D) of gehoorstoornis 35-70 dB (SH) • IQ < 70

Doof / slechthorend	Doofblind	TOS	CMB
<ul style="list-style-type: none"> • Aangepaste groeps grootte (gem 8); meer ondersteuning • Visuele ondersteuning • Tweektalig onderwijs in Nederlands en NGT (Nederlandse Gebarentaal) • Logopedie in het basisaanbod • Specialistisch en intensief leesonderwijs • Aanbod regulier bao 	<p>Zie D/SH; extra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aangepaste leeromgeving • Aandacht voor zelfstandigheid, zelfredzaamheid en mobiliteit • Sensomotorische stimulering • Kijk- en visuustraining • Aanbod overeenkomstig SO of CMB 	<ul style="list-style-type: none"> • Aangepaste groeps grootte (gem 14); meer ondersteuning • Visuele ondersteuning • Onderwijs in NmG (Nederlands met gebaren) • Logopedie in het basisaanbod • Aanbod regulier bao 	<ul style="list-style-type: none"> • Aangepaste groeps grootte (gem 6); meer ondersteuning • Inzet van ondersteunende communicatie (TC) • Aandacht voor zelfstandigheid, zelfredzaamheid en mobiliteit

SPPOH

**SAMENWERKINGSVERBAND
PASSEND PRIMAIR ONDERWIJS
HAAGLANDEN**

Speciaal Onderwijs cluster 4

Introductie Eerste Nederlandse Buitenschool

Externe partners en collega scholen

Speciaal Onderwijs Gedrag

4 opties

Vershil in pedagogisch klimaat, aansluitend bij de ondersteuningsbehoefte van de doelgroep.

Psychiatrisch

Systeemproblematiek

Internaliserend

Externaliserend

Groepsgrootte en assistentie

Internaliserende gedragsproblematiek

naar binnen gericht
weinig veerkracht
angst
autisme

Pedagogisch klimaat

- Autismevriendelijk
- Sensorische informatieverwerking
- Rots en Water
- Trauma sensitief onderwijs

Didactisch aanbod

- Vergelijkbaar met regulier onderwijs
- Extra aandacht voor verwerkingsnelheid en prikkelverwerking in de klas
- Logopedie

Waar letten wij op?

- Gedragsproblematiek internaliserend
- IQ >70
- Leerling moet kunnen functioneren in een groep van 15
- Leerling moet onderwijs kunnen volgen in een groep
- Zindelijkheid
- Sociaal Emotionele ontwikkeling sluit aan bij de populatie

SPPOH

**SAMENWERKINGSVERBAND
PASSEND PRIMAIR ONDERWIJS
HAAGLANDEN**

Speciaal Onderwijs cluster 3 ZMLK

Doelgroep cluster 3 scholen

Op cluster 3 ZML scholen zitten leerlingen die zeer moeilijk lerend zijn (ZML). Alle leerlingen hebben een verstandelijke beperking ($IQ < 70$)

Sommige leerlingen hebben een bijkomende beperking, stoornis of syndroom.

Onze kinderen zijn vooral sociaal emotioneel kwetsbaar en hebben naast een grote leerachterstand ook een grote achterstand in de sociaal emotionele ontwikkeling.

Omdat de ontwikkeling net even anders en langzamer verloopt dan bij leerlingen op een basisschool hebben onze leerlingen meer begeleiding en sturing nodig. Daarom proberen we zoveel mogelijk onderwijs op maat te bieden.

Schoolbaar of leerbaar?

**Wanneer is een kind passend voor onderwijs en dus schoolbaar
wanneer is een kind passender voor het KDC en dus leerbaar**

- Een kind moet in een groep kunnen functioneren (groepsmaat van gemiddeld 12 kinderen)
- Een kind moet fysiek in staat zijn onderwijs te volgen
- Een kind moet zelfstandig kunnen werken in een groep
- Kan op afstand aangestuurd worden. (heeft geen continue nabijheid/ aansturing nodig)
- Een kind is in staat opdrachten die in de groep worden gegeven te begrijpen en uit te voeren.
- Geen individueel onderwijs. (Het onderwijs aan kinderen is niet individueel, maar groepsgericht)
- Contact is mogelijk, er is sprake van wederkerigheid.
- Het kind kan andere kinderen gedogen en kan spelen met/ naast elkaar
- Het kind reageert op correctie
- Er is perspectief op ontwikkeling van het gedrag
- Kinderen laten over een bepaalde periode (1 of 2 jaar) een “meetbare” ontwikkeling zien.

Concept toelaatbaarheidscriteria SO cluster 3 TLV Laag

1. De leerling functioneert volgens leerroute (2), 3, 4 (of hoger)
2. Uit het geëvalueerde OPP blijkt dat er sprake is van een voortdurende tot regelmatige ondersteuningsbehoefte op tenminste **één** van de volgende gebieden;
 - leren en ontwikkelen inclusief de executieve functies;
 - sociaal-emotionele ontwikkeling;
 - communicatie;
 - fysieke situatie;
 - medische situatie;
 - combinatie van bovenstaande.
3. De ontwikkelingsleeftijd van de leerling is niet lager dan 2 jaar.
4. De leerling is schoolbaar, dit betekent dat de leerling kan functioneren in een groep van 12 leerlingen én instructies kan opvolgen (het onderwijsprogramma is leidend).
5. De leerling is in staat tenminste 50% van de onderwijstijd onderwijs te volgen (indien noodzakelijk is op afstand ook mogelijk).

Concept toelaatbaarheidscriteria SO cluster 3 TLV midden

1. De leerling functioneert volgens het landelijk doelgroepenmodel op leerroute 2, 3 of 4 óf er is sprake van een zichtbare discrepantie tussen de cognitieve, fysieke en/of executieve mogelijkheden.
2. Uit het geëvalueerde OPP blijkt dat er sprake is van een intensieve ondersteuningsbehoefte op **tenminste twee** van de volgende gebieden;
 - leren en ontwikkelen inclusief de executieve functies;
 - sociaal-emotionele ontwikkeling;
 - communicatie;
 - fysieke situatie;
 - medische situatie;
 - combinatie van bovenstaande.
3. De ontwikkelingsleeftijd van de leerling is niet lager dan 2 jaar.
4. De leerling is schoolbaar, dit betekent dat de leerling kan functioneren in een groep van 10-12 leerlingen én instructies kan opvolgen (het onderwijsprogramma is leidend).
5. De leerling is in staat tenminste 50% van de onderwijstijd onderwijs te volgen.

Concept toelaatbaarheidscriteria SO cluster 3 TLV hoog

1. Ernstig meervoudig beperkte leerlingen met een combinatie van een (zeer) ernstige verstandelijke beperking (IQ tot 35), een lichamelijke beperking en bijkomende stoornissen, voor wie naast extra ondersteuning in het onderwijs ook extra zorg nodig is en die aangemeld is of gaat worden bij een school voor speciaal onderwijs óf
1. de leerling functioneert volgens het landelijk doelgroepenmodel in principe op leerroute 2 of 3 óf er is sprake van een zichtbare discrepantie tussen de cognitieve, fysieke en/of executieve mogelijkheden.
1. Uit onderzoeken en/of observaties blijkt dat er sprake is van een voortdurende, intensieve tot zeer intensieve ondersteuningsbehoefte op tenminste **drie** van de volgende gebieden;
 - leren en ontwikkelen inclusief de executieve functies;
 - sociaal-emotionele ontwikkeling;
 - communicatie;
 - fysieke situatie;
 - medische situatie;
 - combinatie van bovenstaande.
4. De ontwikkelingsleeftijd van de leerling ligt tussen de **6 maanden (vanaf 2 jaar)** en 4 jaar.
5. De leerling is schoolbaar en leerbaar en kan functioneren in een groep van minimaal 6 (**8**) leerlingen.
6. De leerling is in staat tenminste 50% van de onderwijstijd aanwezig en belastbaar voor onderwijs.

Welke leerlingen zijn niet passend voor het ZML onderwijs

- Wanneer er sprake is van externaliserende (Cluster 4) gedragsproblematiek en/ of een zware motorische beperking (Piramide, Witte Vogel) of zorg voorliggend(KDC) is aan onderwijs.
- In het SO is er niet de mogelijkheid om leerlingen een één op één begeleiding te bieden. Daarnaast vinden wij een leerling ook niet passend als er voortdurende 1 op 1 begeleiding nodig is en deze niet afgebouwd kan worden.

Wanneer is een kind meer passend voor SBO

- Als het IQ boven de 70 is en er geen bijkomende problematieken zijn.
- Als ze uitvallen bij de toetsen en meer dan 50 % leerachterstanden hebben.
- Binnen de leerlijnen wordt geen vooruitgang meer geboekt.
- Als de leerling minder begeleiding nodig heeft bij het werken.
- Als een leerling sociaal emotioneel sterk is.

De hiervoor genoemde criteria op de site van SPPOH kunnen duidelijkheid geven. De cluster 3 ZML scholen hebben naast de criteria van SPPOH ook nog hun eigen criteria 's voor plaats baarheid en die zijn te vinden in hun SOP op de site van de school. Cluster 3 ZML scholen kunnen meekijken in het voortraject als er twijfels zijn of het om een ZML leerling gaat.

SPPOH

**SAMENWERKINGSVERBAND
PASSEND PRIMAIR ONDERWIJS
HAAGLANDEN**

Speciaal Onderwijs cluster 3 Tytyl

Cluster 3 – tytylonderwijs

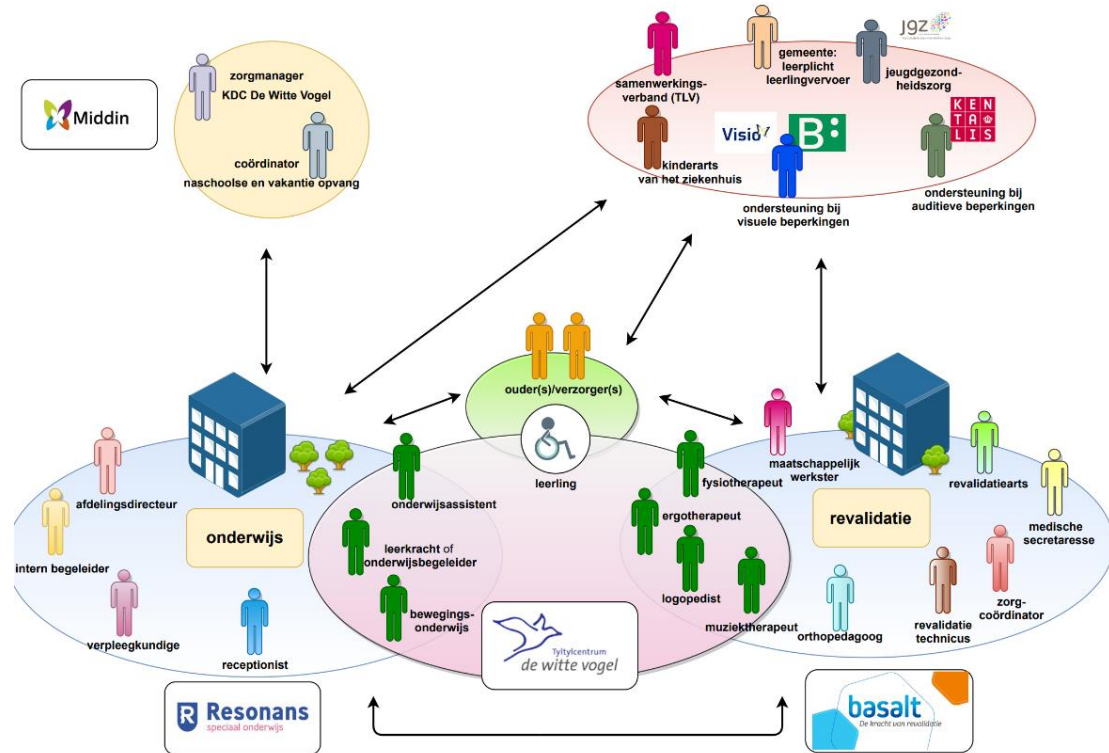

- Tytylcentrum **De Witte Vogel** is een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs voor leerlingen met een **(ernstige) meervoudige beperking**. Wij bieden volgens het landelijke doelgroepenmodel onderwijs aan leerlingen in leerroute 1 t/m 4.
- Wij richten ons binnen de school op de ontwikkeling van leerlingen met een (ernstige) meervoudige beperking, vanuit de kerngebieden onderwijs en revalidatiebehandeling.

Alle leerlingen op De Witte Vogel hebben een lichamelijke én een verstandelijke beperking, die zij niet of nauwelijks kunnen compenseren.

De leerlingen van De Witte Vogel hebben bij voorkeur een indicatie voor medisch specialistische revalidatie.

Leerroute 1

In **leerroute 1** ligt de nadruk op het bevorderen van een goed leven (volgens de 'goed levenvisie'). Het leven is goed als het 'goed voor elkaar is' op de vijf gebieden: **L**ichamelijk welbevinden, **A**lertheid, **C**ontact, **C**ommunicatie en **S**timulerende tijdsbesteding.

In deze leerroute bestaat **leren** uit het wennen aan prikkels en gewoontes, het leren herkennen van situaties en rituelen, het stimuleren van beweging, het ontdekken van mogelijkheden tot communicatie, het prikkelen/activeren van de zintuigen, het stimuleren zo actief mogelijk betrokken te zijn op de omgeving, het stimuleren dingen zelf te doen, materialen te ontdekken en te onderzoeken en mee te doen met alledaagse handelingen.

Leerroute 2

In deze leerroute bestaat het **leren** uit het ontdekken van mogelijkheden tot communicatie, het leren aangeven wat je wil, leren antwoorden op een simpele vraag, leren simpele taken uit te voeren, leren dingen zelf te doen, leren spelen met leeftijdsgenoten, leren een ander te helpen, leren functioneren in een groep, leren je te verplaatsen naar bekende ruimtes, leren je naam en enkele andere geschreven woorden te herkennen.

Leerlingen in leerroute 2 functioneren, wanneer de omstandigheden goed zijn, in de **klik**fase. Zij leren situaties herkennen. Ze leren woorden aan voorwerpen koppelen, activiteiten aan materialen, zij leren rituelen: op de ene actie volgt de andere actie. Deze rituelen/verwachtingen zijn aangeleerd.

Leerroute 3

In deze leerroute ligt de nadruk op het creëren van een zo groot mogelijke zelfstandigheid, het sociaal redzaam zijn en het functioneel leren lezen, schrijven en rekenen. Het leren is verbonden aan onderwerpen binnen de eigen belevingswereld en vooral in praktische situaties met concreet materiaal.

Leerlingen in leerroute 3 functioneren in de klikfase. Deze rituelen/verwachtingen zijn aangeleerd. Er is vaak nog geen begrip van het waarom van bepaalde rituelen/acties. Leerlingen in deze leerroute leren veel en op den duur **complexere klikjes**. Ze leren meerdere stappen vooruitdenken, langere rituelen herkennen. Zo kunnen ze een taak met meerdere stappen leren uitvoeren, ook zonder de directe hulp van begeleiding. Het zijn leerlingen met een matig verstandelijke en motorische beperking.

Leerroute 4

In deze leerroute functioneren de leerlingen in de **begrijpfase** wanneer de omstandigheden goed zijn en de omgeving vertrouwd is. Er is sprake van beginnend inzicht.

Ze kunnen leren rekening houden met een ander, ze kunnen leren dingen vanuit een ander perspectief te bekijken. Leerlingen in de begrijpfase ontwikkelen tijdsbesef. Zij kunnen leren hun acties aan te passen aan de omstandigheden.

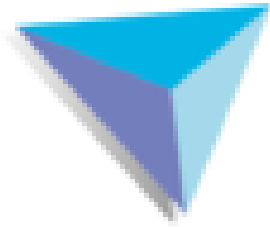
Het zijn leerlingen met een licht verstandelijke en een motorische beperking.

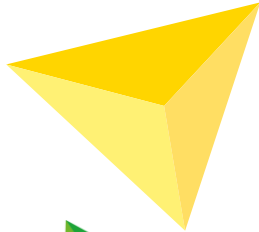
DE PIRAMIDE

(V)SO De Piramide, voor leerlingen met een lichamelijke beperking of langdurige ziekte

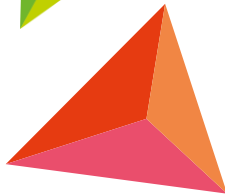
so De Piramide

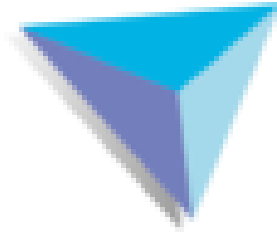
vso Piramide College

AB De Piramide

Piramide Podium

Op onze school bieden we een onderwijs aan kinderen met een langdurige ziekte en/of een lichamelijke beperking met een IQ van minimaal 70.

Een regulier onderwijsaanbod op een speciale manier.

- Kleine groepen van maximaal 15 leerlingen.
- Een leerkracht en onderwijsassistent per groep.
- Het schoolgebouw is aangepast op de doelgroep.
- Een leerkracht en onderwijsassistent per groep.
- Aangepast meubilair en hulpmiddelen.
- Expertise ziektebeelden
- Gespecialiseerd in leerlingen met NAH.
- Medisch zorgteam
- Samenwerking revalidatiecentrum Basalt

De Piramide is voor leerlingen met ...

een medische zorgbehoefte.

een therapiebehoefte.

En leerlingen die ...

de capaciteiten hebben om een
regulier lesaanbod te volgen.

ondanks hun beperking of aandoening
in staat zijn om naar school te gaan.

Schuif aan bij een gesprekstafel

Het nummer op je label correspondeert met het tafelnummer

SPPOH

SAMENWERKINGSVERBAND
PASSEND PRIMAIR ONDERWIJS
HAAGLANDEN

Afsluiting